

A THEMATIC STUDY ON NUSRET DISHO ULKU'S WORKS PUBLISHED IN THE BAHCE CHILDREN'S MAGAZINE

Refide Sahin

International Balkan University, Skopje, North Macedonia, refide.saini@ibu.edu.mk

Abstract: Balkans, due to its geographical location, it differs in terms of culture, language, religion and traditions. The region is a complete mosaic in terms of culture. The existence and development of the Turkish language and culture in these countries begins with the Ottoman conquest of the Balkan cities. This process, which started with the conquest of Gallipoli in 1352, continued uninterruptedly until the Balkan Wars of 1912-1913. After the wars, Turkish in the Balkans lost its former power due to immigration and restrictions on the Turkish language. The Macedonian Turks, who participated in the Second World War, had some rights immediately after the war. In 1944, the first Turkish newspaper *Birlik* began to appear. This was later followed by Turkish children's magazines. With the dissolution of the Socialist Federation of the former Yugoslavia, the difficult days of Turkish publishing in North Macedonia begin. After the closure of the *Birlik* newspaper, the children's magazines *Sevinç* and *Tomurcuk* were closed in a short time. *Bahçe* children's magazine emerges under these conditions. The first issue of *Bahçe* magazine was published in September-October 2004. The last issue will be published in October-November-December 2024. It is possible to find all kinds of information for children in *Bahçe* children's magazine. The most important principle of the journal is that children are informed and have a strong general culture. For this reason, topics such as positive sciences, moral issues, parables, social structure of the Macedonian Turkish community, literary, geographical, historical, cosmographic, religious and commercial information and language teaching are covered in the journal. In each issue of the journal, poems of Macedonian Turkish poets are included. The aim of this paper is to make a thematic analysis on the poems of Nusret Disho Ulku published in *Bahçe* magazine.

Keywords: Nusret Disho Ulku, children's literature, *Bahçe* magazine, newspaper, poetry.

NUSRET DİŞO ÜLKÜ'NÜN BAHÇE ÇOCUK DERGİSİNDE YAYINLANAN ESERLERİ ÜZERİNE TEMATİK BİR İNCELEME

Refide ŞAHİN

Uluslararası Balkan Üniversitesi, refide.saini@ibu.edu.mk

Özet: Balkanlar, coğrafi konumu nedeniyle kültür, dil, din ve gelenekler açısından büyük bir çeşitlilik göstermektedir. Bölge, kültürel anlamda tam anlamıyla bir mozaik oluşturur. Balkan ülkelerindeki Türk dilinin ve Türk kültürünün varlığı ve gelişimi, Osmanlı'nın Balkan şehirlerini fethetmesiyle başlamıştır. 1352 yılında Gelibolu'nun fethiyle başlayan bu süreç, 1912-1913 Balkan Savaşları'na kadar kesintisiz devam etmiştir. Ancak, savaşlardan sonra yaşanan göçler ve Türkçeye getirilen kısıtlamalar nedeniyle Balkanlar'daki Türkçe eski gücünü kaybetmiştir. İkinci Dünya Savaşı'na katılan Makedonya Türkleri, savaşın hemen ardından bazı haklarına kavuşmuşlardır. 1944 yılında ilk Türkçe gazete olan *Birlik* yayımlanmaya başlamış, bunu daha sonra Türkçe çocuk dergileri takip etmiştir. Ancak, Eski Yugoslavya Sosyalist Federasyonu'nun dağılmasıyla birlikte Kuzey Makedonya'da Türkçe yayıncılık zor bir döneme girmiştir. *Birlik* gazetesinin kapanmasının ardından *Sevinç* ve *Tomurcuk* çocuk dergileri de kısa süre içinde kapanmıştır. Bu olumsuz ortamda *Bahçe* çocuk dergisi yayımlanmaya başlamıştır. *Bahçe* dergisinin ilk sayısı Eylül-Ekim 2004'te basılmış, son sayısı ise Ekim-Kasım-Aralık 2024'te yayımlanmıştır. Çocukların bilgi edinmeleri ve güçlü bir genel kültüre sahip olmaları, derginin en önemli ilkelerindendir. Bu nedenle dergide; fen bilimleri, ahlaki konular, hikâyeler, Kuzey Makedonya Türk toplumunun sosyal yapısı, edebiyat, coğrafya, tarih, astronomi, din ve ticaretle ilgili bilgiler ile dil öğretimi gibi çeşitli konular ele alınmıştır. Her sayıda Makedonyalı Türk şairlerinin şiirlerine de yer verilmiştir. Bu bildirinin amacı, Nusret Dişo Ülkü'nün *Bahçe* dergisinde yayımlanan şiirlerini tematik açıdan incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Nusret Dişo, Çocuk edebiyatı, *Bahçe* dergisi, gazete, şiir.

1. NUSRET DİŞO'NUN HAYATI

Nusret Dişo Ülkü, 1938 yılında Kosova'nın Prizren şehrinde doğmuş ve edebiyat alanında önemli katkılarda bulunmuş bir yazardır. İlk ve orta öğrenimini doğduğu yerde tamamlamış, yazı ve şiir çalışmalarına genç yaşlarda başlamıştır. İlk eserlerini Üsküp'te yayımlanan *Sevinç* dergisi ve *Birlik* gazetesinde yayımlamıştır. Daha sonra Kosova'da Necati Zekeriya ile birlikte çocuklara yönelik Kuş adlı bir dergi çıkarmıştır. Ülkü, Üsküp'e taşındıktan

sonra Sevinç, Tomurcuk dergileri ve Birlik gazetesinde çalışmalarını sürdürmüştür. Başlangıçta sadece şiir yazarken zamanla hikâye yazmaya da yönelmiştir. Çocuklar için yazdığı ilk şiirlerini 1963 yılında Çocuklarla Ağaçlar başlığı altında yayımlamış, ardından Diyeceklerim adlı bir şiir kitabı daha çıkarmıştır. Küçük yaştaki okuyuculara yönelik şiirlerini Çocukların Elleri kitabında toplamıştır. Yetişkinler için yazdığı şiirlerini 1972’de yayımlanan Üçgen ve 1974’te çıkan Ozan Güncesi adlı eserlerinde bir araya getirmiştir. Diğer eserlerinden bazıları şunlardır: Tito Koçaklaması 1977, şiirler, Kara İsmet 1978, hikâyeler, Dereden Tepeden 1981, çocuklar için şiirler (Gürel & Çelik, 2019: 69). Nusret Dişo Ülkü, aynı zamanda çeşitli derlemeler ve çeviriler yapmış; eserleri ve çevirileri Türkiye’de de yayımlanmıştır. Çocuk edebiyatı ve şiir alanındaki üretkenliğiyle tanınan yazar, edebiyat dünyasında önemli bir yer edinmiştir.

1991 yılında bağımsızlığını ilan eden Makedonya Cumhuriyeti, 2019 yılının başlarında adını Kuzey Makedonya Cumhuriyeti olarak değiştirmiştir. Kosova ve Kuzey Makedonya’nın Yugoslavya devleti bünyesinde bulunduğu dönemde, Kosova’nın Prizren şehrinde Türk bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Nusret Dişo Ülkü, ilk şiirlerini Üsküp’te yayımlanan *Birlik* gazetesinde ve *Sevinç* çocuk dergisinde kaleme almıştır. *Birlik* yayınlarının önemli isimlerinden Necati Zekeriya’nın Üsküp’ten Kosova’ya gönderilmesi, Nusret Dişo Ülkü’nün yayıncılık kariyerine adım atmasında önemli bir rol oynamıştır. Necati Zekeriya ile birlikte Kosova’da çocuklara yönelik *Kuş* adlı bir dergi çıkarmışlardır. Nusret Dişo Ülkü, daha sonra Üsküp’e taşınmış ve *Birlik* yayınları bünyesinde yayımlanan *Birlik* gazetesini, *Sevinç* ve *Tomurcuk* çocuk dergileri ile *Sesler* dergisinde hem yazar hem de çalışan olarak görev almıştır. Onun emekliliğe ayrıldığı yıllar, Yugoslavya’nın dağılması ve Makedonya’nın bağımsız bir devlet olarak yeniden doğduğu döneme denk gelmiştir. Ancak bu yıllar, Makedonya’da Türkçe yayıncılık açısından bir gerileme ve hatta tükeniş dönemi olarak da tanımlanabilir. İşte bu süreçte Nusret Dişo Ülkü, Üsküp’te ticaretle uğraşırken kurduğu “Dişo Compani” şirketi çatısı altında *Türk Anaç Yayıncılık* adını verdiği bir yayınevi faaliyeti başlatmıştır. Bu kapsamda öncelikle çocuklar için kitaplar yayımlamış, ardından süreli yayınlara yönelmiştir. Uzun süren bir hastalıkla mücadele ettikten sonra 16 Ocak 2022 yılında Üsküp’te hayatını kaybetti.

Nusret Dişo Ülkü, *Türk Anaç Yayıncılık* bünyesinde 2002 yılında şu dergileri çıkarmıştır:

- *Türk Kalemleri* (Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi),
- *Türk Dilmaç* (Makedonya Türk Çevirmenler Birliği Çeviri Dergisi),
- *Türk Kıbrıs* (Makedonya-KKTC Dostluk Derneği Dergisi).

Ayrıca, *Kardaş* adında bir çocuk dergisi de yayımlamıştır. Nusret Dişo Ülkü’nün bu yayıncılık faaliyetleri, Türkçe yayıncılığın Kuzey Makedonya’da ayakta kalması için önemli bir katkı sunmuştur (Gürel & Çelik, 2019: 70).

2. NUSRET DİŞO’NUN EDEBİ KİŞİLİĞİ VE SANATI

Nusret Dişo Ülkü, hem çocuk hem de yetişkinlere yönelik eserler veren bir şairdir. Birçok eleştirmen ve edebiyat araştırmacısı, onun edebi kişiliği ve eserleri üzerine değerlendirmelerde bulunmuştur. Abdulkadir Hayber, *Makedonya ve Kosova Türk Edebiyatı* adlı antolojisinde Nusret Dişo Ülkü’nün yazarlığına dair şu ifadeleri kullanmıştır: "Nusret Dişo, hikâyelerin yanı sıra kendini çok iyi bir şair olarak kabul ettirmiştir. Bu nedenle çocuklara yönelik hikâyeler daha az yazmıştır"(Hayber, 2001: 192).

Nusret Dişo Ülkü’nün çocuk öyküleri ve şiirlerinde dikkate değer bir özellik, çocukların hayvanlarla olan ilişkilerini estetik ve karakteristik bir açıdan son derece başarılı bir şekilde ele almasıdır. Kuzey Makedonya Türk toplumu yazarlarından farklı olarak, eserlerinde hayvanlara karşı özel bir sevgi ve duyarlılık işlenmektedir. Bu bağlamda, Ülkü’nün eserleri genellikle 10 yaş üstü çocuklara hitap etmektedir (Çelik, 2021:124).

Hikâyelerinde neredeyse tüm evcil hayvanlara (köpekler, kediler, kuzular ve diğerleri) yer veren yazar, hayvanları çocukluğun ayrılmaz bir parçası olarak sunar. Bu hayvanlar, çocukların hayatında ve ileriki yaşamlarında derin izler bırakır. Örneğin, *Kara İsmet* adlı hikâye derlemesinde yer alan *Safra, Keçi ile Kuzu, Üç Kedi ve Hamdi’nin Koçu* gibi öykülerde, hayvanlar başkarakter olarak karşımıza çıkar. Ülkü, bu hikâyelerinde şiddet içermeyen bir dil ve kendine özgü nüktedanlığıyla, kahramanlarının mutlu ya da üzgün anlarında hayvanların oynadığı büyük rolleri inandırıcı bir şekilde aktarır. Diso’nun eserlerindeki hayvanlar, kahramanlarla birlikte sevinir ve acı çeker. Hayvanlar, tıpkı çocuklar gibi açlık, yalnızlık ve sevinç gibi duyguları hisseder. Anne babanın kendi sorunlarına yoğunlaştığı bir dönemde, hayvanlar çocukların yalnızlıklarını gidermekte önemli bir rol oynar ve onların hayatlarını daha zengin ve mutlu hale getirir. Yazarın eserlerinde hayvanların yaşama hakkı olduğu açıkça vurgulanır, çünkü onlar da Allah’ın yarattığı varlıklardır. Bu yaklaşım, günümüzde hem yerel hem de evrensel düzeyde insanlık için son derece gerekli olan bir duyarlılığı, yani insanın insanlaşma sürecine olumlu bir katkıyı temsil etmektedir (Çelik, 2021:125).

3. NUSRET DİŞO’NUN BAHÇE ÇOCUK DERGİSİ ŞİİRLERİ ÜZERİNE TEMATİK İNCELEME

Kuzey Makedonya’da Türk çocuk dergisi olarak yayınlanan *Bahçe* dergisinin ilk sayısı Eylül-Ekim 2004 yılında çıkmaya başlar. Halen çıkan bu dergi son sayısı Ekim-Kasım -Aralık 2024 tarihinde çıkmıştır. *Bahçe* dergisinde her konuda çocuklara yönelik bilgi verilmektedir. Çocukların bilgilenmeleri ve güçlü bir genel kültüre sahip olmaları derginin en önemli ilkesidir. (Çelik & Gürel, 2017:76).

Bahçe dergisinde “Balkan Harmanı Köşesinde” Derginin birinci sayısından son sayısına kadar Nusret Dişo’nun toplam altı şiiri yer almaktadır. *Bahçe* dergisinde editör, Nusret Dişo’nun şiirlerini tesadüf olarak seçmemiştir şairin bu şiirlerinde çocuğun ruhsal ve sosyal gelişimini esas alır; öğrenme, sosyalleşme, toplum, okul, okuma, Türkiye, ana dilimiz Türkçe, kültür, ahlak, Yunus Emre vb. konuları içerir.

SÖZÜM TÜRKÇE

Dilim dil ben dilmem

Türkçeden başka dil bilmem

Başka dil bilmezsem ölmem

Kendi dilim bilmezsem ölmüşem

Sözüm Türkçe ben Türkmen

Türkçeden başka söz söyleme

Başka söz söylemezsem ölmem

Kendi sözüm demezsem ölürüm..... (Bahçe, S. 3, s. 14).

Açıklama: Şair, "Sözüm Türkçe" adlı şiirinde Türk dilinin zengin tarihine ve derin kültürel mirasına dikkat çekmektedir. Bu şiirde, Türkçenin estetik güzelliği ve ifade gücü öne çıkarılmaktadır. Şair, ana dilde dile getirilen sözlerin, duyguların ve düşüncelerin daha kolay ve derinlemesine ifade edilebildiğini vurgular. Türk dilinin, hem ses hem de anlam açısından büyük bir zenginliğe sahip olduğunu belirterek, bu dilin, insanların en karmaşık duygularını ve düşüncelerini ifade edebileceği eşsiz bir araç olduğunu ifade eder. Türkçenin hem bir kimlik hem de bir duygu dili olduğunu dile getiren şair, bu zenginliği ve güzelliğiyle Türkçenin evrensel bir değer taşıdığını hissettirir.

ANNEMİN BAYRAMI

Bugün annemin

Bayramı var,

Bütün annelerin.

Bütün annemin annelere

Selamı var,

Bütün annelerin anneme!

Bugün annem annelerin

Bayramını kutlar,

Bütün annelerin anneme! (Bahçe, S. 16, s. 15).

Açıklama: "Annemin Bayramı" adlı şiirinde, annenin önemine, sevgisine ve fedakarlıklarına odaklanarak derin bir duygusal bağ kurmayı amaçlamaktadır. Şiir, anneliği sadece biyolojik bir bağ olarak değil, aynı zamanda şefkat, sevgi ve fedakarlıkla yoğrulmuş kutsal bir görev olarak ele almaktadır. Şair, annenin varlığının aile ve toplum için ne kadar değerli olduğunu vurgularken, onun üstlendiği sorumlulukların ne denli anlamlı ve eşsiz olduğunu dile getirmektedir. Ayrıca şiir, anneliğin kutsallığını ve sevgi bağlarının gücünü ön plana çıkararak okuyuculara derin bir şükran duygusu aşılamayı hedefler. Bu bağlamda şair, Anneler Günü gibi özel günlerin, annelere olan sevgiyi, minnettarlığı ve saygıyı ifade etme açısından önemli bir fırsat olduğunu belirtir. Annelere yalnızca bu tür özel günlerde değil, hayatın her anında değer verilmesi gerektiğini ima eder. Bu şiir, duygusal bir tonu benimseyerek okuyucuların annelerine olan sevgilerini ifade etmeleri ve onları onurlandırmaları gerektiği düşüncesini pekiştirir. Şair, annenin fedakarlıklarını takdir etmenin, onu anlamının ve değer vermenin, aile bağlarının güçlenmesi ve sevginin derinleşmesi açısından ne kadar önemli olduğunu altını çizer.

TÜRKÇE ÜZERİNE SÖYLENİŞTİR

Türkçe elim kalem tutuyor

Türkçe eli kalem tutanın eline sağlık

Türkçe olmayanı aklımda tutamıyorum

Tanrı'ya şükürler olsun diyorum

Oh şükürler olsun

Türkçe yazıp konuşana canım kurban

...

En aydınlık gündüzlerime bile Türkçe

Yüreğimin penceresinden güneşi eksiltmesin

En karanlık gecelerime

Yıldızları bir bir sersin yıldızları bir bir

Hı ne dersin? (Bahçe, S. 23, s. 15).

Açıklama: Şair "Türkçe Üzerine Söylenmiştir" adlı şiirinde, Türk dilinin önemini ve güzelliğini vurgulayan bir tema etrafında oluşturulmuştur. Dilin, bir halkın kimliğinin ve kültürel mirasının taşıyıcısı olduğuna dikkat çekilmektedir. Şiir, sadece kendisi değil, tüm ailesi kendi ana diliyle her şeye çok rahatlıkla hitap edebilir. Şair, Türk dilinin özgünlüğünün yanı sıra, insanın duygu ve düşüncelerini ifade etme yeteneğini de vurgulamaktadır. Şiirdeki mısralarda görüldüğü gibi: "Türkçe olmayanı aklımda da tutamıyorum." Bu mısra, şair Türkçenin kişinin düşünme, anlama ve kendini ifade etme yeteneğini ve diğer dillerle iletişimde yaşadığı zorlukları vurgulamaktadır. Son mısrasında "Hı ne dersin?" ise şairin okuyucusuna bir öneride bulunarak onun fikrini öğrenmek için kullanılır. Tabi ki, bu mısraları incelerken şairin bu önerilerine olumlu fikir beyan etmek doğaldır. Çünkü Türkçenin insanlara hitap etmede ve iletişim kurmada ne kadar etkili ve güzel olduğunu göstermektedir.

YUNUS EMRE HASRETİ

Canevinin kasveti

Evlilerin şehveti

Sevgilerin dehşeti

Yunus Emre hasreti.

...

Derin gelen bir sesti

Tükenmeyen nefesti

Susuz kalan bir testi

Yunus Emre hasreti (Bahçe S. 26, s. 14).

Açıklama: Şair "Yunus Emre Hasreti" şiirinde Yunus Emre'nin tasavvuf düşüncelerini, insan ilişkilerini ve aşkını konu alan bir şiirdir. Ülke bu şiirinde Yunus Emre'ye karşı duyduğu özlemini dile getirmeye çalışır. Şiirde sevgi ön plandadır. Şiirde geçen "Hasret" kavramı hem Allah'a olan hasreti hem de insanlar arasındaki sevgi ve bağlılığı ifade etmektedir. Aynı zamanda insanlar arasındaki sevgi ve bağlılık da hasret kavramıyla ilişkilendirilir. Dostlardan, sevgiliden veya yakınlarından ayrı kalma hali, sevdiği kişiye duyulan özlem ve bu eksiklik, tasavvufi bakış açısıyla derinleşen bir tema olur. Yunus Emre'nin şiirlerinde hasret, bireyin hem aşkını hem de sevdiklerinden kopuk yaşadığı anların acısını dile getirir. Hasret kavramı, Yunus Emre'nin şiirlerinde, hem Allah'a olan manevi özlemi hem de insana olan sevgiyi ifade eden çok yönlü bir duygu halidir. Bu kavram, aşk, özlem ve arayışların simgesi olarak derin bir anlam taşır.

ÇOCUKLAIN ELLERİ

Pamuksu küçük küçücük

Ne tütün içmiş,

*Ne kadeh kırmış
Çocukların, çocukların elleri.*

...
*Çocuksu küçük küçücük
Ne kadeh kırmış
Ne tütün içmiş
Çocukların, çocukların elleri*

Benim ellerim (Bahçe, S. 28, s. 14).

Açıklama: “Çocukların Elleri” adlı şiirde Ülkü, genellikle çocukluğun masumiyetini, saflığını ve hassasiyetini anlatır. Şiir, çocukların ellerine odaklanarak bu küçük bedenlerin nasıl büyük duygular taşıdığını ve dünyayı nasıl algıladıklarını ele almaktadır. Şair çocukların elleri dış dünyanın zorluklarına karşı bir tür kalkan olarak göstermeye çalışır. Onların elleri, geleceği şekillendirme gücünü ve potansiyelini temsil eder. Bu, çocukların geleceğe dair umutlarını ve yetişkinlerin onlara olan güvenini yansıtır.

TÜRKİYEM

*Sen
Anadolu bağrında
kükreyen arslanım
Ve arslan başlı Türkiyem
Anadolu hisarlı Türkiyem
Yakamda taşır gibi
Yüreğimde taşıdığım vatanım
Ve yaşadıkça ağırlaşan ağır yüküm
Çünkü ben Türkoğlu Türküm* (Bahçe, S. 34, s. 15).

Açıklama: Şair bu şiirinde, vatan sevgisi, milli kimlik ve Anadolu topraklarına olan derin bağlılığı vurgulayan duygusal bir eser olarak dikkat çekiyor. Şiirin ilk dizesinde, Anadolu'nun bağrında kukreyen arslan imgesiyle güçlü ve cesur bir duruş sergileyen bir kişilik tasvir edilir. Bu, Anadolu'nun tarih boyunca hep mücadele eden ve dimdik ayakta duran halkını simgeler. İkinci dizede, "Arslan başlı Türkiye" ve "Anadolu hisarlı Türkiye" ifadeleri, Türkiye'nin gücünü ve dayanıklılığını, aynı zamanda Anadolu topraklarının tarihi zenginliğini vurgular. Anadolu'nun, hem kültürel hem de doğal olarak sağlam sınırlarla çevrili bir coğrafya olduğuna işaret eder. Şiirin üçüncü dizesinde, “Yakamda taşır gibi / Yüreğimde taşıdığım vatanım” sözleri, yürekten taşınan vatan sevgisini ve onun sorumluluklarını dile getirir. Yani kişi, vatanını sanki üzerinde taşıyormuş gibi hissetmektedir. Son iki dizede ise, vatanın yükünün ağır olduğunu ve bu yükün, bu vatanın çocuğu olan Türk'ün omuzlarında hissedildiğini anlatır. “Çünkü ben Türkoğlu Türküm” ifadesi, milli kimlik ve Türk olma bilincini vurgular. Şiir, Anadolu'ya, vatan sevgisine, millî değerlere olan bağlılığı ve Türk kimliğini ifade eden anlamlı bir duygu yoğunluğuna sahiptir.

4. SONUÇ

Bahçe çocuk dergisinde, “Balkan Harmanı Köşesi”nde Nusret Dişo Ülkü'nün yayınladığı altı şiir üzerine tematik bir inceleme yapmaya çalıştık. Eserlerinde yer alan karakterler arasındaki dostluk ve dayanışma, çocuklara önemli toplumsal değerleri öğretme amacını başarıyla yansıtmaktadır. Ülkü, macera ve fantastik dünyalar aracılığıyla çocukların hayal gücünü geliştirmeye çalışmış, onların çevrelerine ve topluma daha duyarlı bireyler olmalarını hedeflemiştir. Özellikle anavatan sevgisi, şiirlerinde derin izler bırakmış, bireyin kimliğinin ayrılmaz bir parçası olarak vurgulanmıştır. Vatan sevgisi ve sıra hasreti, kişinin kimlik duygusu üzerinde derin etkiler yaratabilir ve bu duygular, şairin geçmişine, kültürel mirasına ve kökenine olan bağlılığını güçlü bir şekilde yansıtmaktadır. Nusret Dişo Ülkü, şiirlerinde sadece bireysel duygulara değil, aynı zamanda evrensel değerlere de yer vermiştir. İnsanlar arası sevgi, saygı ve hoşgörü gibi kavramlar, onun eserlerinde öne çıkan mesajlardır. Özellikle Yunus Emre gibi tasavvuf şairlerine duyduğu hayranlık, bu değerleri şiirlerine taşıırken ilham kaynağı olmuştur. Şair, Yunus Emre'nin insan sevgisine ve barış çağrısına olan bağlılığını dile getirerek, bu mirasın çocuklara ve gençlere aktarılmasının önemini vurgulamaktadır.

Nusret Dişo Ülkü'nün şiirleri, yalnızca edebi bir anlatım sunmanın ötesinde, toplumsal bir rehberlik de sunmaktadır. Şiirlerde işlenen temalar, çocukların empati yeteneklerini geliştirmelerine ve farklı kültürel değerlere karşı saygı duymalarına katkı sağlamaktadır. Böylelikle, sadece bir edebiyat eseri değil, aynı zamanda bir eğitim aracı niteliği taşımaktadır. Ülkü'nün eserleri hem geçmişin mirasını bugüne taşıyan hem de geleceğe ışık tutan bir & köprü vazifesi görmektedir. Bu yönüyle hem çocuklara hem de yetişkinlere hitap eden zengin bir anlam dünyası sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Bahçe Çocuk Dergisi Koleksiyonu, (2004-2024). Yeni Balkan Yayınları, Üsküp.
- Çelebi, T. (2015). Makedonya Türk Çocuk Edebiyatının ilk Gazetesi: Pioner. *Türk Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 119-139.
- Çelik, M. Gürel, Z. (2017). Balkanlar'da Çocukların Türkçe Sevinci Bahçe Çocuk Dergisi, Üsküp.
- Engüllü S. & İsen M. (1997). Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi 7. Makedonya Yugoslavya (Kosova) Türk Edebiyatı, TC. Kültür Bakanlığı.
- Gürel, Z. & Çelik, M. (2019). Nusret Dişo Ülkü'nün Kuzey Makedonya'daki Süreli Yayın Faaliyetleri, 24. Uluslararası Türk Kültürü Sempozyumu, Üsküp.
- Hayber, A. (2001). Makedonya ve Kosova Türklerinin edebiyatı, Milli Eğitim Bakanlığı yayınları, İstanbul.
- Şahin, R. (2024). Kuzey Makedonya'da Yayın Yapan Türk Çocuk Dergisi “ Bahçe” deki Makedon Yazarların Eserleri üzerine Bir Bakış, Uluslararası Dilbilim, Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi, PALİMSEST.
- Şaini, R. (2020) Kuzey Makedonya'da Türk Çocuklarının Açan Tomurcuğu (Tomurcuk Dergisi Üzere Değerler Eğitimi).
- Ülkü, N. D. (1981). Kara İsmet, Koza yayınları, İstanbul.
- Челик, М. (2021). Критички Осврт Кон Расказите за Деца на Првата Повоена генерација Турски Писатели во Македонија, Јени Балкан ДООЕЛ Скопје.
- Шаини, Р. (2022). Делата од Турски поети објавени во македонското детско списание на турски јазик „Бахче,, меѓународно списание за лингвистички книжевни и културолошки истражувања Палимсест.